

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespondenții a-i nostri, si d'adreeptul la Redactiunea Stadt, Wallfischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde sunt a se adresa si corespondentiile, ce private Redactiunea, administratiunea sau speditura, câte vor fi nefracate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunturi si alte comunicatiuni de interes privat — se raspunde cate 7 cr. de linie, repetitiile se fac cu pretu scadut. Pretul timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa. Speditura: Mariahilf, Windmühlgasse Nr. 29. unde se primesc insertiuni.

Viena 10/22 sept.

In cestiunea constitutiunii n'avem se asemnãm veri un pasiu catra deslegare.

deslucire se dede, de care luãm cunoștința, fiind ea oficiale, acest'a e a diariului „Pr Z.“ care afirma că din parte unurilor s'a pretins compunerea ministerului ca conditiune fora de a careia imbinare pertratarile nu se pot incepe. Guvernul din parte-si remase la pretensiunea că mai antaiu are se se decida cestiunea afacerilor comune.

Un eviniment important pentru monarhia, pentru puterea ei militara, e numirea maresialului arceduce Albrecht de comandante suprem al armatei intregi. Cu pasul acest'a se incep la armata reformele a caror'a necesitate se sentit atat de tare pre campul bataliei recente. Diariul ministeriale spera mult, si se exprime intre altele: „In venitoriu, Maj. Sale vor fi supuse comand'a suprema a armatei si ministeriul de resbel. Cea d'antaita va grigi de spiretul, disciplina, cultur'a si conducerea supr. a armatei, era ministeriului reman afacerile personale, administratiunea, recrutarea etc. Comand'a suprema va suplini lacunele de esperiinti'a ni le descoperi in conducerea armatei...“ Totodata asecură ca organ ca economi'a nu se va perde in vedere.

— Regele Prussiei, cu ocaziunea returnarii trupelor din Boemia si intrarii lor in Berlin, dede amnestia pentru crimele politice si de presa. Acesta desușetiune marturesce de iscusinti'a guvernului prusesc, nu-i costa abatere de la principiile sale politice, era simpatiele Prussiei si ale unei parti mari din Germania si le asecura de nou. El precepã, la moment bine venit, a rumpe cu trecut.

— Negotiatiunile de pace intre Italia si Austria avura nisce pedece in cestiunea finantiala, a caror'a natura n'o cunoșcem inca deplin, pre cand alta scire vine cu afirmarea că acelea se si delatulara prin interventiunea Franciei.

— Evenimintele din orient favoresc poporalor rescolate. In Atena cresce interesarea pentru sörtea Cretanilor. Guvernul turcesc nu intardia a cere splicatiuni prin note. Regele Georgiu are de cuget a conchiamã diet'a inca in luna acest'a.

Scirile din Candia aréta că rescolatele ie dimensiuni tot mai mari. Adunarea nationala decise derimarea domniei turcesci si incorporarea in Grecia.

Resultatele atacurilor de pana acum'a sunt pentru Greci, trupele egiptene fura desbinate de cele turcesci, si impesurate. In döua lupte, la Apicorona si Selino Grecii luara 10 tunuri si 40 stindarde. Armat'a turcesca fu respinse pana la fortareti'a Candia. Trupele egiptene perdura 3000 de barbati, atacate fiind deodata de patru lature, dupa bătăia ce mancara urmã caderea lor totala, in cat Pasia fece conventiune cu rescolatii pentru ca el si ai sei se-si recapete libertatea.

Rescolatii au de conducatori oficiiri din armata regelui Greciei, cari luara concediu cate de 6 lune, acü folosesc acest'a in ajutoriul fratilor lor.

Turcia trimise érași 2500 de ostasi contra rescolatilor din Candia.

— In Romania, un decret domnesc din 1 sept. compune comisiunea insarcinata cu elucrarea legilor prevediute de art. 132 al constitutiunii, si cu revisiunea celor'a din validitate. Membrii comisiunei sunt dd. C. Bosianu, G. Costaforu, G. Danileanu, C. Boerescu, C. Hurmuzache, G. Martiescu, D. Chiriachidi, C. Brailoin, Al. Papiu Ilarianu, Aristide Pascal.

Revista diaristica.

(r.) Din Paris primesce „Köln. Ztg.“ urmatórele:

„Contele Beleredi care la locul mai inalt se vede a stã in favor mai mare de cat ori si cand, dupa cum se scie a trimis Ungurilor un ultimã si i-a provocat se-i deerspunsul lor supra aceluia dupa ce lu vor esamina serios. In restimpul aceluia imperatul se departã cu intentiune, plecand la Ischl pe o septemana. Contele Eszterházy si luã concediu pe mai multe septemane ca se nu fie in amestec si, daca se va potã, se-si mantiena pusețiunea. Acest ministru care o cel mai „reacționariu“ de cat toti ministri austriaci afla concessiunile ultimãtului pre mari.

Totusi el e deplin in voit a remanã in cabinet ca ministru ung. fara portofoliu, era imperatul insusi lu poftesce langa sine. Ungurii reman la pretensiunea lor, ca ministeriul lor se se constituie nainte de convocarea dietiei. Beleredi inse vede in acest modru o contradicere diplómei din octovre si se teme de opusețiunea celor'alalte tieri. Conducatorii partitelor ungresci se deoblega a renuciã la tóte afacerile ce nu se unesc cu existerea guvernarii centrale, daca li se vor dá tóte cate le cer.

Contele Beleredi nu se indoieste despre sinceritatea si buna vointi'a lor, dara i face atenti, ca vor espirã mai multe luni pana cand diet'a va recunósce ce poftesce conducatorii ei de la el, si cumca in acest restimp ministeriul lui se póte resturna de 10 ori. In Viena se cugeta că ungar au cugetul ascuns a atrage curtea la Pesta si prin acest'a a realisã schimbarea renumita a punctului central al monarchiei. Jocul ungarilor in tot cazul nu e fara perichiu, cãci sasii din Ardeal si celelalte nationalitati de sub coron'a Ungariei nu vor se scie nemic de o tierra mare ungresca.

Opusețiunea Croatilor si a celorla lalte nationalitati contra ungarilor o retiene numai regimul insusi si indeosebi ostonele loiale ale lui Beleredi. Intre altele partit'a radicala din Ungaria fatia cu cele lalte nationalitati se aréta mai putien eschisiva de cat partit'a lui Deák. De acea lu si sfatuiesc pre contele Beleredi se incerce o data pana unde ar ajunge cu partit'a actiunarie precum e alui Coloman Tisza, Jokai etc. Imperatul cu greu se va invoi la acest pasiu. Deci ministru de stat e decis a presentã ultimãtului seu dietei dreptul in cas cand Deakistii l'ar refusa. Daca nici acest'a n'ar avé resultat, atunci dietele de dincoace de Laita se vor conchiamã, si drepturile si concessiunile liberale, ce ungarii le refusa, se vor impartí romanilor, serbilor, rutenilor si croatilor.

Acesta pusețiune — dice cor. mai departe — nu e favorabile, dara situatiunea finantiala e si mai grea. Cupónele de la januaru inca se mai pot platí, dara ce se faca mai tardiu, nu scie nime. Nu reman alte medilóce de cat decaderea censului si vinderea dominiilor si a bunurilor dem.mórta. Cu Italiasefacimpacari pana ce referintiile cu Prusia reman incurcate.

Austria nu se póte otari a abdice de pretensiunile ei de influentia in Germania, si pana cand nu abdice sincer de aceste, apropiere de Prusia nu se póte cugetã. Cu Francia inca nu se afla pe pitior pre bun. Se crede, că politic'a franceza nainte, dupa resboiu si in restimpul pertratarilor de pace a lucrat contra intereselor Austriei.

„Opinione“ vorbesce in cauzele aceste cam tot asiã si mai adauga: „In cestiunea Ungariei ministeriul Beleredi, dupa ce sacra mai multe septemane scumpe cu negociatiuni unilaterale cu partit'a lui Deák, ajunse érași la calea cea vechie, adica a emite rescripte catra diet'a Ungariei. Se publica oficios: „denumirea ministeriului ung. e numai in principiu dara in privinti'a timpului nu e nici de cat fapt otarit.“ — Regimul nu e in voit nici de cat a impliní ungarilor poft'a (adica denumirea ministeriului ung. nainte de conch. dietei), ci dechitã că nici fatia cu tier'a nici cu cele lalte nationalitati nu ar potã primi responsabilitate asupra, cand reg. numai de cat ar impliní poft'a ungarilor si li s'ar predã cu manile legate. Regimul pretinde ca diet'a ung. mai nainte se-si dee programul despre cuprinsul si tratarea cu afacerile comune, pre care adunarea delegata a tierilor ungarice se lesamineze. Abiã dupa ce se va ajunge unire despre obiectul acest'a regimul cu consciintia curata va pasí la denumirea ministeriului ung.; a face acest'a mai nainte, ar fi neresponsatoriu.

Nu mai de ace'a ne putem menunã — dice numit'a fóia — cumca Escel. Salo dlui ministru de stat i trebui atãta timp pentru o otarire ce politici de comun cam nainte de opt luni ar fi facut'.

Aceste le citaram pentru ca oo. nostri cetitori se veda ce informatiuni are strainatatea despre cestiunea si respective ministeriul ungresc; si fiind că numitele foi se ved a fi fôrte bine informate, ni pot dá si desluciri secure despre obiectele aceste.

Oravitia 5/17 sept. 1866.

Am a reportã publicului cetitoriu intemplaminte de bucuria mare si de mare tristare, cu cari cercetã ceriul aceste parti in dilele trecute.

De septemane se respandise vestea, cumca barbatul doririlor nóstre, ablegatul cercului Sasca dl. V. Babesiu, asteptat de cinci ani in partile nóstre cu sete mare, se va infatisã aici, si anume si-va visitã cercul, carele de repetite ori, numai pre temeiuil meritelor sale si numelui seu, l' onorã cu deplin'a sa incredere si intre lupte cumplite si crunte — l' alése de reprezentantele seu la diet'a Ungariei. Si intr'adover mult doritul barbat returnand vinerea trecuta in cea mai deplina sanetate de la baile Mehadiei, dupa o scurta potrecere si odihna in orasielul nostru, plecã de loc in aceea-si dispre cercul seu de alegere, carele incepe numai de cat de langa teritoriul Oravitiei si tiene pana 'n Dunere si pana 'n marginile Comitatului Temesiu si a teritoriului militariu serbo-banatic. Cu parere de reu am observat, că Domni'a Sa grabind tare catra casa, catra amat'a-si familia, vedid numai ca 'n trecut acest cere, de cat carele mai frumos abiã póte se esiste in tierra, pre carele densul nu-l mai vediu se in carele densul e estimat de mic si mare. Atinse — precum parte m'am informat, parte l' am insocit si io — numai locurile de frunte: Cielova romana, Iladia, Racasdia, Vraniutiul, Mercina, Vraniul, Mirovetiul, de unde trecand la Jam, pre drumul de fer plecã pentru Temisióra.

Nu voi, nu sum in stare a descrie cu de a monuntul solenitatea cu care fu intemplantat si salutãt pre stimatul óspe in tóte locurile, cari aflasera in pripa de sosirea lui, atãta numai că de loc in vecinetatea Oravitiei, la marginea Cielovei romane aflã adunata multime de popor din ambele Cielove cu domni preuti si invetiatori in frunte, apoi de aci incolo fu pe-

trecut ne'nterupt, intre urari vie, in acea di la Iladia, unde noptã, ér manedí pan la drumul de fer din Jam. In Iladia, acest mai renumit, acest istoric loc al cercului, incepnd de la intrarea pre teritoriu, pana 'n medilocol satului fatia cu sant'a beserica, unde pretiuitului óspe i orã pregatit cortelul de nópte, densul fu petrecut in triumf, intempinat si salutãt de poporatiunea intrega, cu fruntasii si antisti'a comune, cu preutimea locului de ambele confesiuni, precum si cu mai multi preuti si invetiatori de prin alte sate vecine, intre bubuitul pivelor, urarile adunarei si cantecele de bucurie ale copiilor scolari.

De cuventarile de bineventare si respunsurile dulce, mangaitórie, multiamitórie si invetiatóre din partea óspelui — n'am ce atinge, cãci acelea se 'ntieleg pretotindenea, ér tem'a si cuprinsul lor érã cam tot precum cetiram de curend in acesta fóia din caletoria barbatului nostru prin cercul Cocotei. Acum inse, fiind că suntem la Iladia, cauta se me abat putintel de la bucuria si se dau resunet unei intemplari triste si deprimatória, care aruncã tot pregiurul in doiu adanc, fatia cu care sosirea doritului nostru óspe ne mai mangaiã.

In comun'a Iladia, intre locitori ei, cei preste tot fôrte destepti, intreprinditori, avuti si ageri in tóta privinti'a, de sir lung de ani — doi barbati stralucia mai vertos, ca döue stelo luminóse. Iosif Catina si Sima Lazar sunt nume conocute si stimate departe preste marginea tienutului acestui-a — prin caracterul lor cel sublim national, prin demnitatea portarei si caruntetiilor lor, prin averea lor cea insemnata si prin o multime de fapte bune si intreprinderi filantropice. Densii nu invetiasera carte, dar in casele lor aflã tot felul de carti romane si se dedasera a abonã regulat la cate o gazeta, anume de cand existe „Albina“, la acest'a. „Las se le citésca cari sciu ér noi se le ascultãm si platin, cãci asiã se latiesce 'nvotiatur'a“, — i audiai dicend! — Deci dintre acesti rari barbati cel d'antaitu, Iosif Catina luna trecuta pre la 7 óre de sér'a, inaintea casei sale fu atacat de döue lotri, cari armati cu pusoe, imbracati in burce negre, venind pintre vitele ce retornau de la pasiune, se furisira pana la cas'a lui, unde aflaudu-l siedind pro o banca cu muierea, lu vatemara de mórte, apoi ducendul in casa intre torture lu sileau se spuna — unde-i sunt galbenii? — Afland de acest'a poporatiunea, atat érã de suprinsa si confundata, in cat nu scia de ce se se apuce; ér cand unii incercara a se apropiã de acea casa, cinci talharii li stã inainte cu puscele incordate si i amerintiã cu mórte. Acã se aretã, ce serace sunt comunele nóstre de arme si de ómeni, cari se le scie manui; cãci pana se se afle si adune cei putini cu nescari arme slabe de foc, si pana se-si faca ei un plan de atac si se incépa a-l pune in lucraro, trecu una óra si diumetate, ér lotrii intr'aceea luand cu sino armele si banii ce aflara, intre puscature si manevre minunate, sciuara a se retrage la deal si a — scapã! — Pagub'a ce o facura in avere, nu sue neci la 1000 fl. si in confusiunea lor, lasara inderetru chiar d'in bartiele ce lo avura in mani — siese bancnote de cate 100 fl. Inse pagub'a cea mare, cea ne-reparabila e — vieti'a maltratãtului barbat, care in urm'a suferintiilor, mane di, adica marti dominetia si-dede sufletul cel nobil. Afara de densul mai fu maltratata muierea repositului si un domestic, dar acestor'a li succésa a scapã si a alarmã satul. Reposatul mercuri fu inmormmentat cu cea mai mare pompa si petrecut de la cremele tuturor locitorilor. Fic-i tierin'a usióra si memori'a eterna!

Telharii — pre semne se par a fi din graniti'a regimentului serbesc banatic seu de preste Dunare din Serbia. Cercetarea decurge si a dat de urme.

Asiã numitul pre demn barbat mori cu pucine dile, chiar naintea sosirei lui Babesiu spre a oarua primire facca el pregatirile cele mai frumóse. Dar in locul repositului, amicul

tru venite consociul lui cel iubit Sima Lazar, de cum a face li intrat Babesiu in acest timent — nu s'a mai in-
departat de langa pretiuita-i persoana — pana
la plecarea-i cu drumul de fer in Jani.

Dupa Iladia cea mai frumoasa pompa a
desfasurata comun'a Vranieu, in carea pre-a-
matul ospe a fost asteptat pentru prandiu; inse
acurgerile poporului cu preutii si invetiatorii,
bucuri'a si urările de fericire — nici prin celo-
lalte comune nu era mai pucin entusiastece.
Totusi daca s'a observat in careva loc ceva di-
ferinta, aceea n'a fost, decat dovéd'a, cumca in-
tre preuti si invetiatorii si popor — nu domne-
scesc pretotindene, fora exceptiune, intielegerea
si armonia necesaria; asié d. e. nu s'a putut
ascunde deplorabil'a sfasiare si intaritatiune
acu de multi ani in cea mai mare comuna din
acest cerc, in R... intre invetiatiul betran J.,
si intre popor si preuti. Acesta comuna dupa
pusetiunea si marimea ei ar fi chiamata a fi cea
mai de frunte, dar prin certe si frecari interne
ajunse un'a dintre cele mai nepotintiose! Insu-
si Magnificent'a Sa ablegatul cercului, aflau-
du-se la fatia locului, si esamianand impregiu-
rarile s'a convins, cumca pacea si armonia nu
mai prin mutarea invetiatiului din acesta co-
muna se pote restabili, dapa-ce densul, de-si
om destul de calificat, (De aci remasera cateva
sire, ierte-ne d. corespundinte. Red.) a adus lu-
crul acolo, incat nime 'n comuna nu-l mai iu-
besce. La despartirea sa de catra noi dl. Babe-
siu ni descoperi parerea sa de reu pentru atari
nentelegeri intre fratii de un sange, de alta
parte ni lauda forte mult iubirea fratiésca si
armonia d'in Iladia si Mercina intre popo-
rul si preutii si invetiatorii romani de ambele
confesiuni nationale.

Incheiu acum'a esprimendu-mi dorintia
ce e a tuturor'a, mai ales a celor'a ce nu avura
asta data norocire a fi vorbit cu mult amatul
si stimatul nostru ablegat si barbat nationale,
se nu pregete a se mai abate pre la noi si alta
data, cat mai curend, si a petrece intre noi mai
lung timp, caci intre cercustantiele nostre nefa-
voritorie era placut a vedé manifestarile sen-
tiementului national, si intre superari era man-
gaitore invetiatur'a.

BUCOVINA.

† De pe calea de la Stroesci in
1/13 Septembrie 1866. Onorat'a directiune
a gimnasiului gr. or. si national roman de'n
Suceava in programul seu de'n est an in des-
partitur'a „Cronica Gimnasiului“ deplange pe un
barbat, ce s'au trecut pre'n morde in 2/14 Maiu
a. c. in satul Stroesci. Acel barbat este Ioane
cavaleriu de Costin, frate cu domni Costineni,
proprietari din Sipeneti si descendenti pre
denni ai neutaverilor Costineni: Miron si Ve-
licicul. — Prin mordeea cavaleriului Ionica de
Costin a perdut gimnasiul sucevan un stlp
insemnat al cauzelor sale celor nationale, era

FOISIORA.

O privire scurta critica

a supra poeziilor dlui Vulcanu esite mai
deunadi de sub tipariu in Pesta.

(Urmare.)

Tot astfelu aflam si 'n *Bolintineanu*,
cumca pre langa tote sciintiele necesarie pen-
tru ori si cine, carele voese se ajunga la trép-
ta de poet, si densul facu studie adance a su-
pra limbii si datinele poporului seu. Citesce
poezia sa cea maestra „*Mihnea si bab'a*“, si
te vei face cunoscut cu lucruri de'n mitologia
poporului. Vei face cunoscutia cu Naib'a, si
vei sci cat e de frumos; mai departe vei afla,
cumca in popor esite si un felu de Nagoade,
de Toaste, de Hate hidose, cu titiele in spate,
cu siepte guri in frunte etc. etc., si cumca tote
acestea sunt duhuri necurate.

Asemene procedura aflam si la *Boliac*,
pe bardul acest'a lu vedempremblandu-se pre'n
salonele cele mai stralucite, pre unde locnesce
desfetarea impreunata cu lussul si desmierdarele
moderne; de aci se cobora si intra pren bor-
deile cele mai misere, si provediut cu esperi-
ntiele adunate de pren aceste locuri, comparédia
elementele acestea atat de contraste si canta
despre ele cu amarunteti'a cea mai precisa.

So vedem acuma cum sta cu poetii roma-
ni den Austria. Genurile de poezie, cari se ivi-

studintii sei au perdut pe un parinte si spri-
ginitoriu indurat. Ionica Costin, fiind cu locuin-
tia in Suceava, a fost, drept dicend, represen-
tantele nobilime bucovinene in afacerile cele
nationale ale Gimnasiului si a fost si represen-
tantele marenimitatii nobilime fatia cu invetia-
ceii cei seraci ai Gimnasiului. Pare-ni-se, ca
chiar lu vedem at in trasura, au pe jos, visi-
tand séu pe directorul, séu pe vre unul de'n-
tre catecheti, séu de'nre ceia lalti profesori,
insciintandu-se despre progresul tincilor nos-
tri in comun, era in spetial despre al acelora
cari pentru seracia lor aveau fericirea de a fi
ocrotiti sub scutul marenimitatii sale. Pe unii
de'nre invetiacei i sustinea adeca cu strae, pe
altii cu platirea cartirului si aviptului, pre multi,
cumperandu-le cartile cele necesare; era esor-
diul cuventarilor sale celor ocazionale catra
toti studintii gimnasiali erau cuvintele cele pa-
rintesci: „Invetiati dragii mei baeti, ca se fiti
fericiti.“ El insu-si fiind om cult, i place se
véda si pe altii indiestrati cu cultura. In pri-
vintia acest'a éta! si alta dovéda estrasa de'n
programul gimnasial den est an. In tomn'a
anului 1864, carea tomna a fost pe la noi forte
ploiosa si fortunosa, arangiandu-se de catra mai
multi binevoitori, parte profesori gimnasiali,
parte amplotiati, o serata musicala declamatori-
ca in folosul studintilor sermani si al intemcia-
tiunei unei biblioteci pentru acestia, Ionica
cavaleriu de Costin, acuma om in virsta, nume-
rand peste 60 de ani si pe langa acest'a inea
si patimasa de un pecior, nu numai ca cu
multa caldura a aseris ideei aceleia pre nobile,
dara inea si in persoana a caletorit pe la loca-
siurile connobililor sei, adunand contributiuni
insemnate si atintind o suma banala neastep-
tata la serata aceea. — El, repausatul s'a si
bucurat tot deunade recunoscentia publica pen-
tru atari ostenintio. Studintii gimnasiali abie
asteptau se sosésca diu'a onomastica a Dsale,
spre anul neu, mergend ei atuncia gramada,
sru a-si esprime inaintea D-Sale simtiemintele
cele de multiamire si de recunoscentia. In-
tre altele amintim aci de frumoasa poezie a fos-
tului studinte gimnasiale de'n a 6. clasa de'n
anul 1863 Ioane Bumbac, in carea acest'a cu
ocasiunea anului nou de pe muntele Eliconului
dechiara pe cavaleriul Ioane de Costin de me-
conate al culturei nationale. Afara de acé-
st'a in neei un program al gimnasiului su-
cevan, cate au esit pana acuma, nu lip-
sesce numele „Ioane Costin“, esprimandu-
i-se Dsale cea mai vie si mai intima re-
cunoscentia pentru trud'a si oferatiunea, ce o
haradi institului celui abie infintiat. Era osten-
tintia cea den urma a Dsale fu inea si cu
aceea recunoscuta, ca se prochiama de catra co-
mitetul seratei de Senior. Perderea numitului
barbat este asiadara mare pentru gimnasiu.
Dara tot atat de mare este ea si pentru beserie'a
si pentru cetatiénii Sucevei. Beserie'a santului
Niculae den Suceava are detorintia santa, de

sera si se mai ivese inea si astadi pe la noi,
sunt mai cu séma poeziore de amor, si plan-
geri de apesare cu referintia la elementele stra-
ine, de catra cari romanii de'n Austria fusera
si sunt inea si astadi suprematisati. In plangeri
ode, sunete si resunete de feliul acest'a s'a des-
tins numai unul Andreiu *Muresianu*, urma-
torii sei inse lu mai imitédia cu o naivitate e-
semplara, astfelu, in cat *mutatis mutandis*
repetira si repetiese pe di ce merge acleca-si
suspine, aceleca-si vaete, intr' acela-si metru. Ce
se tiene de cantecelele de amor, apoi nu respi-
ra nescar avent deosebit, caci sunt nisee pro-
duple forte primitive; lasam ca de alta parte
elementul acest'a de poezie este atat de innas-
cut in firea omului, in cat fie-cine, care se bu-
cura de fericirea séu nefericirea a fi o data
amorisat, devine in data in perplesitatea de a
se face poet in ramul acest'a, avend macar in-
cat-va ideia despre mesur'a versurilor.

Pe aceste doue terene se'nvertira si se'n-
vertesc poetii nostri romani den Austria; ace-
ste doue elemente de poezie le sventurara si le
sventura, inse cu sucese forte modeste, si ore ce
se fie caus'a fenomenului acestuia? Se fie ore
poetii romani de denocée de Carpati meniti de
la fire, ca se repetiésca numai plangerea, si se
canta numai cand sunt amorisati? Ore nu se
afla pe campiele poporului roman den Austria,
in istoria si traditiunile lui, in vietia, datinele
si moravurile lui si alta comóra de material
poetic care inse jace ascunsa si necautata pana
acuma?

Ba, are si poporul roman den Austria is-
tori'a sa si suvenirile sale legate de un tre-

a l' inregistrá pe D. Ioane Costin intre pre
fericiti cititori, pentru ca daca el nu o ar fi fost
acoperit, pe spelele sale, astadi era o ruina.
Era bietii seraci den Suceava inea lu deplang,
lipsindu-le mila, pentru ca Ionica Costin neei
cand nu esia in drum fara de pungutia cu cru-
ceri si odinóra noi insi-ne fiind marturi si in-
timpinandu-l naintea portii doi seraci, toema
cand esiam den ograda, eschiamá betranul in
mod binevoitoriu, dara si amaristic: „éta! mi-
am uitat coiful mantuirii saracilor,“ intorcedu-
se indata dupa pungutia-si. — Ni luam cu
multa placere inea si libertatea, de a aminti de
o fapta marimiosa a proprietarilor den Stra-
esti si Stupca, a domnilor frati Popoviciu si
nepoti de la sor'a lui Ionica Costin. Pre nobi-
lii acesti domni in tote iernele depuneau in
ograd'a unchiului lor cate 24—30 de stangeni
de lemne de ars, cari supt privighierea numi-
tului se impartiau intre cei seraci den Suceava.
Quod natura dedit, nemo negare potest. De la
parinti se mostenesce dorul indurarii spre cei
saraci si asupriti de nevoe materiala. Inea si
acum'a cu Ddieu se l' erte si se l' odihnésca
intru imparatia Sa“ resuna de pe budiele óme-
nilor seraci den Suceava numelo pre fericitu-
lui proprietariu den Stroesti, Manolachi Popo-
viciu, era in Stroesti si in Stupca cu cea mai
mare multiamire aud caletorii de tierani rost-
tind: „Ddieu se-i traésca pe boierii nostri,
pentru ca-su milostivi catra noi.“ Éta! carea
este caus'a acestei felicitari. Domni frati Po-
poviciu in timpul nevoei cei grele, carea in
anul acest'a a asuprit atat de amar tier'a nó-
stra, au tinut in curtile sale mese deschise pen-
tru cei de tot lipsiti. O fapta, carea este de un
sange cu faptele parintelui lor Manolachi si cu
cele ale unchiului lor Ioane cavaleriu de Costin,
carele pung'a sa o numia „coiful mantuirii sa-
racilor.“ — Densul bolnavindu-se in Suceava
si neavend acolo, cine se se ingrigésca de el,
fiind tota vietia sa ne'surat si prin urmare si
fara de copii, se duse bolnav la nepotii sei la
Stroesti, pe cari i iubiá den tot sufletul, unde
dupa o bóla indelungata repausá in diu'a sus
numita si inmormentandu-se acolo langa be-
serie'a cea pre frumoasa, carea in anul 1862 cu
mare cheltuiéla a Domnilor proprietari se in-
fintia si se santi.

Fie-i Repausatului tierin'a usiora! era pe
cei ce i-a spriginit el in vietia-si, si mai vertos
pe studintii gimnasiali den Suceava i prochie-
mam, ca nu numai se lu pastredie intru amin-
tire si se urmedie svaturilor lui celor binevoi-
tore, ci ducendu-i ore-cand calea pe la Stroesti,
se-i sarute tierin'a mormentului, caci el este in
rond cu Giorgiu Lazar si cu alti Romani, cari
au meritat renume etern pentru ostenintiele
sale intru prosperarea causei cei patriotice.

San-Nicolaul-mare 5 sept. v. 1866.

Stimate domnule redactor! In numerul
37 al „Albinei“ la finea corespundintiei

amintisem, ca: Poporul din San-Nicol.-u
resolut; asié este! nici vorb'a, a mai fi se
Pacaliturile prin frase góle, prin coruptiuni
spiretuose s. a. ce i s'a intimplat den mai n
te parti, mai cu séma de la an. 1861 cand
didá pre un pseudo-roman de invetiatiu
manesc s. a., fusera o scóla buna, unde in
timp scurt invetiá din esperintia amara
discordi'a romanului, aduce folose in abund
tie strainilor. Deci se resolvá a nu mai fo
partide carand apa pe buruina otravici
ei inima la inima umer la umer, dand m
fratiésca pe cum Istrul cu Carpatii se ajuto
imprumutat, ca si Ddieu se i ajute!

Astfelu dupa perfida trecere a men-
natului de in vetiatiu la serbi, romanii
debutiara midilócele necesarie, ca: postul
vetiatiorese rom. se nu mai fie ocupat de a
renegat desi avura cu destule pedeece a se lu
— precum la timpul seu s'a amintit. Deci
voese a osteni pre on. cetitori cu de acek
trista suvenire, ci cu bucurie vin a comu
contielegerea si armonia ce domnesce intre
manii de aici, precum in privintia de a sa
fiéa denariulu pre altariu natiei, asiá si
tru spriginirea dreptatii si a adeverului.

De óra-ce cu finea lui august nou
mind de la o mana pre stimata den Temis
o hartie provocátore la contriburi spre inf
tiara unui „Alumneum“ acolo, desi popo
nostru se afla lapamant apesat de negra
racie, den necrodirea campului acum de o c
va ani provenita, totusi in urmarea unor
vinte mangaióse dar pline de adever ce ca p
suffet. din datorintio le am adus naint
scurt, — se patruusera de imperativ'a nec
tate, cu puticna esceptiune, cei ce in edifi
scólei spre acest scop erau adunati — cor
buind dupa poterile sale se aduná o sum
tia aprópe la 30 fl. v. a. carea din preuna
numele binevoitorilor contributori spre
cat mai urgente de la locurile competim
se da publicitatii in pr. fóie „Albina.“

Impreunarea in cugete si simtiri la
se documentédia nu numai prin voea d'a sa
fiéa — ci mai cu séma prin alegerea inve
torului ce se tienú aci in 1 septembrie, d
de Simeone Stelnicul, incepandu-se tot o
si indictul anului bisericesc in aceea-si di. Acest
intemplá estmod: In urmare recurselor
stro la von. Consistoriu den Temisóra, si v
form ordinatiunii Ilust. Sale dlui epp. A.
Naco, m. o. d. protopop al Aradului G. N
liciu la 29 august provocá in beseriea pro
por ca pre diu'a de 1 sept. v. se se adun
edificiul scólei spre scopul susnumit. — In d
acest'a poporul se aduná in numer insenna
locul defipt, dara dupa catva asteptare ven
notariu cu o artie nemtiésca de la dl proto
carea ni dede scire ca candidarea se va am
pana la alta ocasiune.

Poporul nu se invoé cu acésta scire
fiind adunat in numer mare, formá dóua

cut destul de variu, are si densul datine, mora-
vuri si traditiuni destul de numeroase, pentru
ca se se póta stórcé den ele literatur'a cea mai
frumoasa de catra cei ce vor se se numésca poetii
sei. Dara spre a poté desgropá capitalul ace-
st'a de'n senul poporului, se reccer, mai repe-
tiesc o data, studie si inca studie serióse, cu cari pa-
na acuma numai forte, puticn se inarmara poe-
tii romani de denocée de Carpati; acést'a este un'a
den causele cele mai principale, den care nu
potura si nu poté tiené densii pas egal cu fratii
lor den Moldoromania. A dóua cauza, pentru
care nu potura ajunge ei la ceva perfeptiune
neci chiar fatia cu putinele genuri de poezie,
in cari se 'ncercara si se 'ncérea, este, ca poetii
nostri, mai cu séma cestí mai noi, de la Moise
Bota si pana la cel mai mare, patimesc de un
morb, care sémena se fie ne vindecabil. Morbul
acest'a adeca custá intr' aceea ca poetisésca pre
rapede, numai pentru ca se-si trimita opurile
sale la tipariu, nefind inea uscate bine de ne-
gréla dara pentru aceea si capatam in cele mai
multe casuri numai versuri spre citire, inse nu
poezia intru intielcul cel adeverat al cuven-
tului, séu, cu alto cuvinte, stihurile de feliul
acest'a contien multe idei, cari inse nu sunt
destul de bine esprese prin cuvinte, era de alta
parte contien multe cuvinte, cari nu esprim
neci o idea fiind ca de multe ori sunt insirate,
numai ca se ésa bine cadintia stihului.

Altfelú, altfelu si nu asiá au lucrat poe-
tii cei nemoritori ai popórelor clasice, si poetii
renumiti ai popórelor moderne, cari fura si vor
fi cetiti si studiati pana atuncea, pana se va mai
aflá picior de om pe fatia pamentului. Acci

genii devotati spre cultur'a frumosului si
blimului, nu sorisera opurile lor numai pen-
ca se le véda timparate cu cat mai de graba
atat'a mai bine; densii nu-si scrisera creatiuni
spiretului lor, numai pentru ca se le véda tra-
de adi pana mane, numai pentru ca se ada-
la literatur'a natiunei lor o carte mai mult
aceea buna séu rea; ci densii sémena se fie
condusi de un scop cu mult mai nobil, si a-
me de scopul acél'a, ca scriptele lor se fie
rure folositore pentru omenime.

Stramosiul nostru Virgil strigá cu lin-
de morde, ca se i se arda renumit'a sa poe-
epica „*Eneida*“, fiind ca nu i se parca de
de perfecta, desi a fost lucrat la dens'a o pe-
frumoasa a vietiei sale, si ore avem noi o c
peia, carea s'ar poté asememá macar pe depi
cu Encid'a lui Virgil? Stramosiul nostru
ratiu a lucrat de multe ori lune intregi la e-
va versuri, dara dupa ce le-a asiédia o data
pergament, apoi remasera, si vor remané ei
nestramutate si amirate atat pentru adeve-
ce-l contien, cat si pentru frumséti'a celor
poetice, cu care sunt imbracate.

Laureatii tragedisti ai Eladei ved
Eschil, Sofocle, Euripide etc. prelucrara
pe unele si acele-si dintre tragediele lor ai
de cate trei ori si mai mult, de cumva l
ntemplá se fie invinsi unul de catra altul e
emulara pentru premiele de invingere, car
mpartiau de catra censorii orchestrei den á
na. Dara pentru aceea daca cetesci nescare
gedia de ale lor, afli numai de cat, cumca
care cuvent contiene o idea, fie-care sentii

putatiuni pre cari un'a dupa alt'a le trimisa la dl protopp si medilocira ca la 11 ore sosira cu totii si se incepu cetirea recurselor. Se candida numai unul dl Simeone Gombosiu, care cu unanimitate fu si ales de invetiatiul nostru. Acosta alegere se luă la protocol in presenti'a dlui jude supr. cerc. Ioane Buotiu, a dlui jur. cottens I. Ronay de Zombor si a celorlalti danduse il. Sale spre intarire.

Totodata se alasa de epitrop Ignatie Rai-cu erasi cu unanimitate, pana ce fratii serbi alaseră pre ai lor fara de comisiune. — Alegerile decusera in cea mai mare ordine si pace, fusera pline de intusiasm.

Ce vor dice la aceste fapte positive, demne de laud si de imitat cei ce s'a indatenat a dice: ca romanii nu sciu ambla pre picioarele lor?

In urn'a acestor duple alegeri unanime! cumca se depatara cu bucurie e de prisos a mai spune — onore dara bunilor parinti de familie. Onore bravilor romanii cari prin contielegere permanente; prin intieptiune si caracter dovedira contrariilor, ca nu voese a si vinde fericirea fililor lor pentru un blid de linte.

Speram ca pruncii nostri, sunt incredintati in mani curate, sub aripile unui adeverat invetiatiu roman. Sper ca si Argus cel cu ochi ageri, si cu gur'a de aur se va bucura, audiend, si vediend ca: Ieremiad'a sa au fost impresiunabile, si s'a aflat „resunet.“ —

In fine contielegerea de a contribui, si de a partini lumin'a si adevurul ni da garantie si pentru un rezultat imbucuratori la reprezentarea comisiunii miste care, precum suntem informati, in 13 octobrie c. n. se va tience, si care se astepta cu mare nerebdare.

Despre acel rezultat pentru noi de mare importantie, la timpul seu voiu impartesi on. public, si pana atunci Domnedicul poterilor se coroneze nisuintele drepte ale romanilor! si se ajute dereptatii. Dixi et salvavi animam meam. Georgiu Bunei preot rom. gr. or.*)

Romania.

Libertatea Individuale

Discurs tinut in sedinta de la 24 aug. a Asociatiunii amicilor Constitutiunii.

(Continuare.)

IV.

Libertatea individuale a cetatiunului consiste in scutul ce-i oferesce legea, care i da facultatea, intr'un guvernament constitutiunale, d'a exercita actiunea sa, neimpedcata de nici o influinta esteriore, pana la limita unde incepe dreptul altuia *) Acosta linia de demarcatiune, in morale, cetatiunul o afla in consci-

*) Primiram la acest obiect inca o corespundinta, care prin publicarea acesteia nu mai are interes. Red.

inti'a sa; in dreptul pozitiv, in partea sa sanctionatorie. Acosta ramura a dreptului a atras atentiunea cea mai serioasa atat a publicistilor, cat si a criminalistilor. Cu tote acestea, rezultatele satisfactore nu le gasim de cat tot in tierile unde principiile fecunde ale Libertatii a prins radecini!

Trebue se marturim, domnilor, ca constitutiunea noastra este un'a din cele mai liberale. Mari drepturi ni s'a acordat printrens'a. Inse acele drepturi vor remane fara vietia daca legile posterioare nu vor veni a se pune in acord cu principiile liberale ale acestei constitutiuni si daca ea nu va remane adanc sepata in concienti'a noastra de omeni ce dorim se ne crescem in regimele constitutiunale!

In adevet, domnilor, in virtutea constitutiunii nostre inchisorea preventiva nu-si pote ave locul de cat in cas de *vinu veghiata* *) (alin 3 art. 13). Cum veti reconcilia acest principiu cu sistem'a noastra represiva, care, dupa opiniunea mea, une-ori lasa loc arbitrarului, si alte-ori este forte rigurosa? — *Arbitrarul* fiind ca judele de instructiune are facultatea, ori care ar fi crudimea crimii, rumorea publica, dovedile asupritore, a da ordinantia de achitare pentru preventit. *Pre aspra* fiind ca pe simple banuiele, in materie de crime, este defins judecatorului de a-si retrage mandatul de depunere si de a *acorda beneficiul libertatii provisorie*. — *Vitiul de vine mai flagrante*, mai evidinte pentru acele simple contraventiuni pentru care legiuitorele nu prescrie de cat amend'a seu inchisore de cate-va zile, si adese-ori preventitul siode in inchisore preventiva cate o jumetate de an pana la comparatiunea sa. Inchisoria preventiva este, astadi, atacata in tota Europa. Chiar in Francia, in noul proiect care a fost, in anul trecut, prezentat corpului legislativ, o majoritate insemnata, a cerut desfiintarea ei chiar in materia criminala, cerendu-se preventitului cautii suficiente. Spania, domnilor, sunt cativa ani de cand s'a adresat la o comisiune compusa de profesorii facultatii din Paris, ca se prepare un proiect a supra codicelui penale. Jurisconsultii filosofi nu numai ca suprimau pedepsele infamanti, nu numai ca a sters detentiunea provisoria tacsand'o de imorale si impoveratore; dara ce este mai mult, autorii proiectului au supstituit, in materia corectiunale, in locul pedepsei, seu amendei, promisiunea din partea preventitului de a se bine conduce pe viitoriu (Journalul *Dreptul* din 1856 Ian. 25.) Nu este ore, aci, Evangeli'a aplicata in frumocele sale parable? Vedeti, domnilor, ca ori cat s'ardice

*) Libertatea individuale este o idea completa. Ea contine trei conditiiuni esentiale: libertatea corporale, liberul joc al activitatii nostre intelectuale, si in fine libera intrebuintare a proprietatii si capitalului nostru care sunt fructul activitatii nostre (Ed. Laboulaye, Partita liberale pag. 13).
*) Prinderea a supra faptei, flagrante crime.

in contra sciintiei dreptului, acosta cestiune progresza, apropiand dispositiunile ei de dreptul naturii, indulcind moravurile prin legi, prin institutiuni mari, cari, dupa cum a dis Montesquieu, contribuiesc mult, la consolidarea natiunilor! O constitutiune liberala cere imperios schimbarea sistemului pa care este asiediata instructiunea proceselor corectiunali si criminali. In adevet, domnilor, instructiunea proceselor de asemenea natura tot mai conservata ceva din sistem'a incisoriale. Pentru ce preventitul se nu pote a se defende inaintea judeului de instructiune, seu inaintea camerei de punere supt acusiune? Pentru ce misterul acolo unde se cere lumin'a? Si observati, domnilor, cata contradicere in acosta procedere, cu spiritul intregului codice penale, ale carui dispositiuni tind a protege pe acela care, este chemat a lupta desarmat in contra colosului poterii sociale. Eta cum se esprime *D. Bonneville de Marsangy* (V. Amelioration de la loi criminelle).

„Cu sistem'a noastra de incisiune, cine ar pote scapa de urele private, seu de resbunurile politice? Ce judecatoriu n'ar fi spus erorii, cu dreptul nu mai de interpelatiuni ce facem preventitului? Themide este orba; ea nu vede, ea simte.“ In fine eminentele jurisconsult resumandu-se dice: „tota instructiunea noastra consista in vorbe, in glasuri, si alt nimica: sunt verba et voces proeteraque nihil.“ In Engliera, in America si in tierile libere, instructiunea se face in public, luandu-se natiunea drept marture. Lumin'a rispesce astfel ori ce erore, inabusiesce ori ce pasiune. Numai atunci-nimie nu va pote acusa lumin'a sorelui de mintiunosa. Scusati-me, domnilor, ve rog, daca incep a fi obositoriu. Sciinti'a are spiniu sei precum adevurul este aspru si selbatic. Me grabese cat pot si ved pre bine cat sum de necomplet. Asiu ave necesitate de cate-va septemane; ce dic? de cate-va lune ca se discut acest subiect important: D'ara ce pot percurge intr'o ora si jumetate? Nici jumetate calea mea si degia sum obosit. Ca se marga cine-va de parte, trebuie se marga inect si linisic. Voiu termina cu o singura pilda ca se aret si mai evidinte discordanti'a ce existe, astadi, intre dogmele constitutiunii nostre si sistem'a represiva. Constitutiunea nostre a creat juriul in materia de presa, nu numai cand o scriere pote fi tacsata de crime; dara ce se protege cat se pote mai mult productiunea intolectuale, cum am dice proprietatea cea mai santa, proprietatea literaria. Constitutiunea noastra dice, a cerut ca juriul se fie insarcinat cu cercetarea chiar a *delictelor de presa* (alin. 1 art. 24). Presupun ca un autore, un redactore seu un girante este preventit ca comis un delict in materia de presa. Instructiunea sevarsita, inaintea carei instantie procesul va fi trimis? Inaintea curtii de jurati. — Nu. — Acosta instantia nu statuiesce cu jurati de cat a supra crimelor.

Inaintea unei curtii apelative? Nu. — I ca legea cere pentru delictele de presa jurati si curtile apelative se pronuncia in materie corectiunali in virtutea codicelui penale, fara institutiunea juratilor. Intiegeti, domnilor, ca in acosta privinta, o modificatiune a dispositiunilor legii este imperiosa, fara care constitutiunea noastra remane muta, fara vietia.

V.

Constitutiunea noastra, ca Cart'a Engliere (Magna Charta) decide „ca nimene nu pote fi sustras in contra vointiei sale de la judecatorii *ce-i da legea*.“ Prin urmare, comisiunile esceptiunali nu pot, supt nici un pretest, se mai esiste in tier'a noastra, arogandu-si atributiunile juridictiunilor prevediute de lege. Dupa 48, in Francia, cunoscem toti cat de reu efect au produs acesto comisiuni, insarcinate cu cercetarea proceselor politice. In tier'a noastra, mai in aceeași epoca si pentru acelesi delictes, au produs acelesi efecte. Sentintiele lor au fost anulate mai tardiu si persoanele condamnate de densele, pentru delictes politice, reabilitate in drepturile lor civili si politice. Tribunalele ecclesiastice sunt desfiintate, din momentul cand s'au recunoscut ca actele civili sunt de atributiunile autoritatii civile (art. 22). N'au mai remas ca juridictiune esceptiunale de cat comisiunile militare in contra carora este admis recursul in casatiune in casurile specificate de lege.

Dara acosta mesura este ore suficiinte? Legea mai are o lacuna de indeplinit, o garantia mai mult de dat preventitului. Acosta garantie consiste in securitatea ce trebuie a se da magistratului; radican influinta ce pote exercita poterea esecutiva. Inamovibilitatea este mesur'a ce s'a admis de tote natiunile care au dorit a radica magistratur'a la trepta ce merita a ajunge intr'o natiune. Interesul este si practic. Sunt abie cati-va ani de cand un proces se intentă jurnalului „Romanul.“ Poterea esecutiva tine cu ori ce pretiu a se da sentintia de condamnare contra redactorelui primar; si ca se pote atinge acest scop se aduce, prin telegrama, un judecator de la curtea de Craiova, sperand a se dobandi un vot mai mult contra-i. Cu tota acosta stramutare, pentru onorea magistraturei nostre, judecatorii pronuncia acitarea.

Ei intiegeau ca a lovi diarul *Romanul*, isbiau intr'o institutiune natiunale. La cate persecutiuni n'au fost supusi acei judecatori! Asia dara, domnilor, independenti'a magistraturei este de dorit ca garantia a libertatilor nostre, ca consecintia neaparata a principiului mentionat in precitatul articlu al pactului nostru fundamentale, pe al carui frontispiciu libertatea individuale este scrisa in mari caractere! Mi veti permite, ve rog, domnilor, a nu pune un punct subiectului meu, a nu ne separa mai nainte de a ve defini in cate-va cuvinte *inviolabilitatea domiciliului*, cel pu-

contiene un adevet nedesputabil, fie care vers custă den poesia.

Poterea cea mai mare de vietia inse, ce o insuflara opurilor lor poetii cei renumiti si toti barbatii cei mari de literatura ai stravechimi, custa mai cu sēma intr'aceea, ca-si indiestrau poesiele si scriptele lor de ori si ce soiu cu sentintie basate pe adevet, pentru ca se servesca omenimii spre invetiatura, si le depingeau cu colorile cele mai vie si mai atragatore, pentru ca se produca placere si multiamire in cei ce le vor ceti. De-aci urmeza, ca sentintiele lor cele poterice servese si astadi, si vor servi purure ca nesce legi nestramutavere pentru documentarea adevurului, ca nesce massime, pe carile se radima fie-care orator modern, cand voese se atraga ascultarea auditorilor sei a supra obiectului, despre carele are se vorbesca. Inse pentru aceste tote, au intrebuintat timpul, au facut studie adanci, si au luerat cu diligenti'a neobosita, pentru ca au avut rabdare de fer.

Astfelu au fost fiii anticitatii carunte, dara pentru aceea daca au morit densii cu trupul, n'au morit totodata si cu spiretul, ci trase inea si astadi, si vor tra purure in opurile lor, ce le-au tradat posteritatii.

Deci ceriul, ca se se patrunda si poetii nostri juni de adevetul acest'a, si apoi cei ce sunt dotati de la fire cu darul poesiei si vor ajunge cu buna sēma scopul cel dorit. Dropt aceea li doresc *studie profunde, rebdare si lucrare neobosita!*

Acum voiu se vin la poesile dlui Vulcan, incercandu-me a vorbi despre ele in pu-

tine sire. Spre scopul acest'a le voiu privi den urmatorele puncte de vedere:

1. Despre esinti'a poesiei si in cat este reprezentata acest'a in ele.

2. Despre hiaturi (cascaturi), in cat sunt iertate aceste in poesia romana, si cum le-a tratat d. autor.

3. Despre strainisme, in cari casuri sunt conosec aceste in poesia romana, si in ce mesura se afla ele in poesiele acestea.

4. Despre mesura, cum adeca este observata acest'a den partea dlui aut.

5. Afla-se in poesile aceste durisme, in cari brileza un poet roman den Austria, si cari sunt nesce pecate ne iertavere fatia c'o limba atat de mōle cum este cea romana?

1. Esinti'a poesiei este *concrecutul, intrupatul*, seu alt termin, *concretul*, pre cand *abstrasul* este merit pentru prosa. Poesi'a nu pote intrebuinta abstrasul, fara ca se-i dec mai antaiu trup, fara ca se-l personifice. De alta parte poes'i'a un pote face intrebuintare den obiectele mōrte, fara ca se li insuffle mai antaiu vietia. De aci urma, ca n'poesiele cele adeverate obiectele ne'sufletite capeta un rol lucrativ, capeta un simtiu de vietia, in cat, daca cer impregiurabile, apoi se impartasesc de multe ori la fericirile si nefericirile fintielor in sufletite, si prevediute cu ratiune. De aci urmeza, ca riul cel selbatic, ce fuge in cloot larmuitoriu, se imblandiesce, si-si opresce cursul, cand aude canteclul doios al unui pastoriu inamorat:

De multe versuri spuse cu jale
Uimite tote stara 'mprejur;
Riul si-oprise ap'a den cale,
Ventul tacuse den lin susur.

V. Carloava.

Grecii cei vechi, acel popor de eroi si de poeti, nu-si potura inchipui nici o idea, fara ca se aiba aceea totodata si trup, pentru aceea poes'i'a lor ni personifica tote poterile nevidibile, tote inriurintiele elemintelor; Dieii lor se cobora in sbor den Olimp, se mesteca pentre Troieni si Argii, si iau parte la luptele lor; furturile ingroditoare bantuesc valurile moriilor numai la mandatul lui Eol, carele este capitaniul lor; Etna si Vesuviul versa focul lor cel infernal numai la porunc'a lui Efest etc. etc. Concrecutul deci dara este sufletul poesiei, abstrasul inse al prosei, al filosofiei. Si daca n'aro unul ca ael'a, ce dorese den tot sufletul, se treca de poet, daca n'are, dic, cunoscenti'a si consciinti'a chiara despre diferenti'a si menitiunea acestor doue concepte, atuncea in dar se n'cerca a servi muselor, caci cu buna sēma nu va ajunge rangul de preut lui Apolon, ci va remane pentru totdeuna numai un palamariu simplu la templul dieului aceluia; atuncea se va apuca de bieta prosa, care nu-i este vino-vata cu nemica, si o va pune in catusiele versurilor, precum vedem ca se n'templa pre la noi forte ades.

Poesi'a pretinte mai departe, ca idea se nu fie numai intrupata, ci totodata se aiba si suflet, era corpul se capete den partea poetului compus den colorile florilor celor mai vii si mai frumoșe, seu cu alte cuvinte, poes'i'a cere

o forma estetica esteriore, adeca metrul seu mesur'a cuvenita, si o forma estetica interna, adeca: *cuvinte alese, cuvinte elegante, cuvinte puternice*; fiind ca cuvintele frumoșe sunt ornamentul, era cvintole puternice sunt sufletul poesiei.

Mai incolo se cere, ca in creatiunile poetice, lucrarea se joce rolul cel mai mare, era poetul se iee o pusetiune mai mult pasiva fatia cu ele, si se se ferisca cat se pote de naratiuni si depingeri lungi den partea sa. Momentul acest'a se vede observat de catra toti poetii cei mari, dara mai cu sēma de catra principiile poesiei epice, de catra Omer. In Iliada si'n odisea se vede destul de chiar, ce camp intins deschide poetul pentru lucrativitatea personelor si a idealurilor sale personificate, si cat de iute trece el peste locurile acelea, din cari ni se infatizeza numai niste enaratiuni din partea sa propria.

In fine pretinde poes'i'a de la fie care poet, bun seu reu, mare seu mic, ca se dovedesca in cat se tiene de person'a sa propria cel putin modesti'a cea mai esemplara, caci inaltarea de sine pren propriele sale versurile, ce de multe ori sunt mai rele de cat pros'a, este peccatul cel mai uritos, si mai nesuferibil, ce-l pote comite un autor in contra numelui seu propriu.

Deci se vedem acum'a ori de posed poesile dlui Vulcanu insusitatile recerute?

(Va urma.)

